

Regionala ägarrådet

Torsdagen den 24 januari 2008
Norra Hamngatan 14, Göteborg

Närvarande:

Birgitta Johansson, VGR
Mimmi von Troil, VGR
Birgitta Adolfsson, VGR
Birgitta Losman, VGR
Margaretha Yngvesson, VGR
Anders Fath, VGR
Sören Kviberg, VGR
Billy Bertilsson, VGR
Barbro Hassel, Skaraborg
Leif Johansson, Skaraborg
Kjell Andersson, Sjuhärad
Hans Bergfelt, Göteborgsregionen

Sekretariat:

Maria Larsson
Sara Persson
Rolf Thor

Dagordning:

1. Föregående minnesanteckningar
2. Rapport från de delregionala ägarråden
3. Västtrafiks verksamhetsplan
4. Lägesrapport nytt aktieägaravtal
  - Rapport angående förenklingar nuvarande bilaga 13
  - Fortsatt diskussion om ägarskap, modeller och kriterier
5. Diskussion om olika lokala rabatters påverkan på regionens ekonomi och Västtrafiks taxestruktur
6. Övriga frågor
7. Nästa möte

Inledning

Birgitta Johansson hälsade alla välkomna och särskilt välkommen till Hans Bergfelt som deltog för första gången i ägarrådet.

1. Föregående minnesanteckningar

Birgitta Johansson frågade om det fanns kommentarer kring föregående anteckningar. Margaretha Yngvesson vill ha en tydligare avgränsning under punkt 5 – processer nytt aktieägaravtal om vilka som sa vad. Maria Larsson formulerar om stycket och skickar ut en ny version av anteckningarna till ägarrådet och uppdaterar hemsidan.

2. Rapport från de delregionala ägarråden

Hans Bergfelt rapporterade från Göteborgsregionens delregionala ägarråd den 11 januari. Hans rapporterades att Göteborg stad har initierat en utvärdering av kollektivtrafikens organisation i Göteborg. Vidare var det en rapport om processen nytt aktieägaravtal och diskussion kring olika modeller. Hans betonade att flertalet kommuner uttrycker en stor osäkerhet kring fakturan från Västtrafik och vad som ligger bakom siffrorna. På mötet redogjordes även för en jämförelse och analys av Västtrafik, Skånetrafiken och SL avseende ägar- och styrsystem, policy och image samt betalssystem och priser. Rapporten bifogas anteckningarna.

Kjell Andersson rapporterade från Sjuhärads delregionala ägarråd den 19 december 2007. Rådet diskuterade om processerna kring ett nytt avtal, problem och modeller. Diskussionen handlade vidare om hur Sjuhärad vill ha trafiken i sin delregion och vikten av att få trafiken att hänga ihop mellan stad och landsbygd. Kjell framhöll hur viktigt det är att övriga områden samverkar kring delregionala K2020 både inom Västra Götaland och till viktiga målorter utanför regionen.

Leif Johansson rapporterade från det senaste mötet i Skaraborgs delregionala ägarråd. Frågan om tillgänglighet och fokus 2010 var uppe liksom trafikförsörjningsplanen och ekonomi. Barbro Hassel informerade att man håller på att diskutera idéer om att genomföra en K2020 lokalt i Skaraborg.

Sören Kviberg rapporterade från det delregionala ägarrådet i Fyrbodal sen 1 november 2007. Mötet behandlade i huvudsak två frågor; nytt aktieägaravtal och processerna samt diskussion om satsning på stråk, bla diskuterades stråket Karlstad-Göteborg men även flera andra stråk.

Rådet beslutade att Målbild för kollektivtrafiken i Göteborgsregionen K2020 ska skickas ut per post till ledamöterna i det regionala ägarrådet

3. Västtrafiks verksamhetsplan

Sara Persson redogjorde på en övergripande nivå för innehållet i Västtrafiks verksamhetsplan samt för de viktigaste punkterna i regionens förslag till yttrande. Förslaget ska upp för beslut på Regionutvecklingsnämndens sammanträde den 29 januari och därefter vidare till Regionstyrelsen.

I regionens förslag till yttrande framhålls bland annat att Västtrafik på ett bra sätt har utvecklat verksamhetsplanen i en mer strategisk och målorienterad riktning. Vidare föreslås att planen i fortsättningen görs i treårscykler. Utvecklingen av förnyelsebara drivmedel bör prioriteras liksom satsningar för att utveckla marknadsandelen. Den ekonomiska prognosen

visar att regionen måste skjuta till ca 100 miljoner utöver planerat ägartillskott för 2009 för att klara en fortsatt utbyggnad enligt planerade målbilder och strategier.

Kjell Andersson betonade vikten av att kommunerna satsar på infrastruktur för kollektivtrafiken för att Västtrafik ska kunna få en möjlighet att öka marknadsandel.

Birgitta Losman tycker att det saknas ett helhetsperspektiv i den ekonomiska redovisningen och att den samhällsekonomiska ekonomin borde räknas med i högre omfattning.

Mimmi von Troil betonade att resonemangen kring ökade marknadsandelar behöver balanseras upp med landsbygdsperspektiv och det högre beroendet av kollektivtrafik i mer gleasa områden.

Sören Kviberg menar att Västtrafik inte har kommit så långt när det gäller inflytande från resenärerna. Direktinflytande kan ske genom råd, enkäter, hearings mm. Han efterlyser större fokus på resenärerna. Sören tog även upp frågan om att Västtrafik i Verksamhetsplanen har sänkt ambitionen från SLTFs mål om 40 % till 30 % förnyelsebara bränslen till år 2012. Regionen har med den synpunkten i sitt yttrande.

4. Lägesrapport nytt aktieägaravtal

- Rapport angående förenklingar nuvarande bilaga 13

Västtrafik har fått i uppdrag att ta fram förslag till förenklingar i tillämpningen av nuvarande fördelningsmodell i bilaga 13 i aktieägaravtalet avseende Västtrafik. Åsa Kindbom, Västtrafik, redogjorde för de utredda alternativen. Västtrafik förordar alternativ 2B vilket är det alternativ som innebär störst förenkling och samtidigt minst förändring i ägarbidrag.

Åsa gick igenom de tre förslagen; 1, 2 och 2B. Förenklingar behövs i första hand för period- och skolkort eftersom dessa inte har en given intäkt per resa. Västtrafik räknar ut en genomsnittlig intäkt per resa, linje och biljettslag och det ger ett antal stämpingsvärden, idag ca 48 000. Detta antal skulle kunna minskas till ca 1/3 genom alternativ 2B och ytterligare med ev sammanslagning av linjer till grupper.

Alternativ 1 innebär i korthet att intäkterna från lokala periodkort och skolkort går till respektive kommun direkt utan att fördelas på linjenivå, vilket gör att kommunernas intäkter ökar gentemot regionen. I alternativ 2 innebär förslaget i alternativ 1 samt att startintäkten per resa på 2,50 kr tas bort. Det innebär att regionens intäkter ökas något. I alternativ 2B läggs ytterligare intäkter tillbaka till regionen i och med att intäkterna från regionen runt 24 timmar tillfaller regionen fullt ut.

Västtrafik har gjort beräkningar på Västtrafik Göteborgsområdet eftersom det är där man har en ny resvaneundersökning. Beräkningar för övriga områden kan göras så snart resultatet från den nya resvaneundersökningen under senvåren.

Ev förenklingar skulle kunna genomföras från och med 1 januari 2009 och därmed gälla i två år tills det nya avtalet ska träda ikraft. Rolf Thor informerade att projektgruppen för nytt aktieägaravtal var preliminärt positiva till förenklingarna men att resultat för hela regionen måste inväntas. Dessutom bör resultatet valideras utifrån en förändring av trafik.

Västtrafiks PM – alternativa fördelningsmodeller bifogas anteckningarna.

Regionala ägarrådet inväntar beräkningarna för hela Västra Götaland och tar då åter upp frågan för behandling. Eftersom det är förändringar inom ramen för nuvarande aktieägaravtal så bör ett beslut av Västtrafiks styrelse räckas förutsatt en tillstyrkan från regionala ägarrådet.

- Fortsatt diskussion om ägarskap, modeller och kriterier

Rolf Thor inledde med att projektgruppen har tagit fram ett diskussionsunderlag för att ge underlag för en bedömning och värdering av respektive modells grundegenskaper.

Maria Larsson redogjorde för kriterierna och den värdering som projektgruppen har gjort. Följande kriterier diskuterades utan inbördes ordning:

Modellen:

1. främjar en positiv resandeutveckling av kollektivtrafiken
2. främjar en ökad marknadsandel för kollektivtrafiken
3. främjar en integrerad samhällsplanering och samordnad samhällsbetald trafik
4. underlättar ett effektivt resursutnyttjande (m a p linjetrafik)
5. främjar regionförstoring
6. ger förutsättningar för en stabil och tillförlitlig ekonomisk prognos och uppföljning
7. innebär tydliga roller
8. ger inflytande och engagemang regionalt och lokalt
9. upplevs som rättvis av kommuner och region
10. gynnar en effektiv ägarstyrning
11. stödjer bolaget/förvaltningen i att fokusera på resenärerna
12. stödjer regiontanken (samverkan mellan kommuner och region ger ett mervärde)

Diskussion följde kring kriterierna och värderingarna. Generellt tyckte ägarrådet att kriterierna väl täckte in det som är viktigt i sammanhanget.

Leif Johansson vill att sekretariatet tar fram översiktliga beräkningar på hur det skulle slå ekonomiskt för respektive kommun vid en ev skatteväxling.

Birgitta Losman tyckte att följande kriterier skulle läggas till:

1. möjligheter att göra den kraftiga expansionen som klimatfrågan ställer oss inför
2. möjligheter till enkelt och enhetligt system ur resenärens perspektiv

Birgitta Johansson bad ledamöterna att ta med sig diskussionen till de delregionala ägarråden kring kriterier, modeller och vad som är viktigt att prioritera. Aktuell PM finns på www.agarradet.se under Nytt aktieägaravtal processer.

Regionala ägarrådet beslutar att ge projektgruppen i uppdrag att utveckla hur respektive modell kan tillämpas på ett bra sätt.

5. Diskussion om olika lokala rabatters påverkan på regionens ekonomi och Västtrafiks taxestruktur

Birgitta Johansson lyfte frågan om hur beslut om rabatter mm kan påverka både Västtrafiks taxestruktur och andra ägares ekonomi. Exempelvis kan förvirring lätt uppstå om två angränsande kommuner har rabatt för en viss grupp för lokala resor men inte för regionala resor. I arbetet med ett nytt aktieägaravtal är det viktigt att ha med sig effekter som en viss taxestruktur kan ge utifrån val av fördelningsmodell.

Regionala ägarrådet gav sekretariatet i uppdrag att ta fram en översikt på de rabatter som finns idag hos Västtrafik. Dessutom beslutades att ledamöterna skulle ta med en vädjan till de delregionala ägarråden att ägarna så långt det är möjligt undviker ytterligare förändringar i taxor/rabatter fram till dess att ett nytt aktieägaravtal träder i kraft.

6. Övriga frågor

Maria Larsson föreslog ett upplägg på kunskapsdagar för ägarråden. Initiativet om kunskapsdag kom från det delregionala ägarrådet i Sjuhärad. Syftet var att lära sig mer om trafik, roller och de löpande processerna. I och med arbetet med nytt aktieägaravtal har även behovet av kunskap kopplat till den processen lyfts upp.

Kunskapsdag 1: nytt aktieägaravtal

Sekretariatet har skissat på ett upplägg med en kunskapsdag under våren i samband med vardera delregionala ägarråd. Planeringen sker i projektgruppen för nytt aktieägaravtal. Innehållsmässigt bör dagen handla om kollektivtrafikens lagstiftning, modeller i andra regioner och länder, mål och verksamhetsprocesser.

Kunskapsdag 2: fördjupning trafik

Den andra dagen bör ligga senhöst 08/vinter 09 i samband med ett delregionalt ägarråd. Förberedelser sker inom varje delregionalt sekretariat. Förslag på innehåll; faktorer som ger ökat resande och ökad kundnöjdhet, nationella transportpolitiken, samhällsnytta samt fakta om kollektivtrafiken i respektive delregion. Det är upp till varje delregionala ägarråd att bjuda in ytterligare representanter.

7. Nästa möte

Nästa möte är ett samrådsmöte med Västtrafik den 27 mars i Skövde kl 10-13 på Scandic Billingen. **Observera** att enbart det regionala ägarrådet fortsätter med möte samma dag, kl 14-16, också på Scandic Billingen.

Övriga mötestider för året är:

Enbart regionala ägarrådet: **8 maj, 21 augusti, 30 oktober**

Samrådsmöten regionala ägarrådet och Västtrafik: **18 juni, 11 september**

Ägarforum: **21 november**

Anteckningar

Maria Larsson

Justeras

Birgitta Johansson